

30 éve alakult meg az Országos Széchenyi Kör Szegedi Tagcsoportja

Az Országos Széchenyi Kör Szegedi Tagcsoportjának életében jelentős évfordulót ünneplünk: megalakulásunk 30. évfordulóját.

Az Országos Széchenyi Kör megalakulása dr. Környei Attila nevéhez kapcsolódik. A nagyceki Széchenyi emlékmúzeum igazgatójaként életcéljának tekintette, hogy a legnagyobb magyar emlékének ápolását országos mozgalommá tegye. Lehet, hogy ma mosolygunk az elnevezésen: Széchenyi István szocialista brigád, de a 70-es években ez volt az egyetlen járható út, melyet Környei Attila zseniálisan felismert, és elindította a Széchenyi István Emlékmúzeum Baráti Körének szervezését. Rövidesen szocialista brigádok százai csatlakoztak a nemes célkitűzéshez, mely így hangzik : Széchenyi István emlékének ápolása, munkásságának megismertetése, terjesztése az egész magyar társadalomban és szerte a világon.

Szeged sem várt sokáig arra, hogy bekapcsolódjék a Kör munkájába. 1989-ben az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság klubjában alakult meg tagcsoportunk, melynek elnöke dr. Simády Béla, az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója, titkára dr. Török László, a Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskola igazgatója lett.

Előzményként el kell mondanom, hogy Török igazgató úr többször kérvényezte, hogy iskolánk felvehesse a magyar történelem egyik legnagyobb alakjának, a magyar reformkor vezéregyéniségének nevét, de kérelmét mindannyiszor elutasították. 1983-ban kapta meg az engedélyt iskolánk a névváltoztatásra. Ezzel egyidejűleg a tanári kar és a diákság pártoló tagként belépett a Széchenyi István Emlékmúzeum Baráti Körébe.

Természetes volt, hogy az Országos Széchenyi Kör Szegedi Tagcsoportjának megalakulásakor iskolánk is csatlakozott a vízügyesek kezdeményezéséhez. Hogy Szeged fontosnak tartotta ezt a lépést, Széchenyi történelmi jelentőségét meghaladó közvetlen helyi indokaink is voltak. 1833-ban járt először Széchenyi városunkban, célja a Tisza szabályozás megindításával kapcsolatos tárgyalások megtartása volt. A látogatás nagy visszhangot váltott ki a szegedi polgárokból. Még ugyanebben az évben, 1833-ban Szeged Szabad Királyi Városa előljárói tiszteletük és megbecsülésük jeleként javaslatot tettek gróf Széchenyi István megpolgárosítására. Ekkor még nem volt ismert a díszpolgár megnevezés, de hivatalosan így tartjuk számon: Szeged város első díszpolgára gróf Széchenyi István. Halála évében, 1860-ban róla nevezték el városunk főterét, melyet soha nem változtattak meg. 1912 óta áll a téren Stróbl Alajos nagyszerű alkotása, gróf Széchenyi István fehér ruskicai márványból készített szobra.

Minden indok megvolt tehát arra, hogy Szeged belépjen az Országos Széchenyi Kör tagjainak sorába. Dr. Simády Béla után dr. Török László igazgató úr, majd nyugdíjba vonulás után dr. Schmidt Józsefné, az új igazgatónő vette át a vezetést. 1995-től 2002-ig dr. Novák Ákos állt a szegedi tagcsoport élén. Halála után sokan attól féltek, hogy a tagcsoport is megszűnik, de Jancsó Franciskának, majd Táborny Jánosnének köszönhetjük, hogy a megvagyunk. Megfogyva bár, hiszen a harminc év alatt több kedves tagtársunkat veszítettünk el, kiknek emlékét kegyelettel őrizzük. De itt vagyunk és továbbra is nemes feladatunknak tekintjük példaképünk, gróf Széchenyi István emlékének ápolását.

A harminc év alatt megszámlálhatatlan rendezvényünk volt. Nagyszerű tudósok, szakértők tartottak előadásokat a kör tagjainak, mely az évek során a Közéleti Kávéház, a Vasúttörténeti Alapítvány, a Kisgrafika Baráti tagjainak részvételével bővült.

A teljesség igénye nélkül az előadók között volt dr. Vágás István, dr. Pálfai Imre, az ATIVIZIG főmérnökei, Szabó Tamás, a Móra Múzeum főrestaurátora, Szabó Gyula csillagász, Gyulay Endre, Szeged-csanádi megyéspüspök, dr. Szalay István professzor, dr. Nagy Péter, dr. Amelie Lanier közgazdász, G. Tóth Ilona levéltáros, dr. Mórocz Gábor irodalomtörténész, Buday Miklós, a Széchenyi Alapítvány elnöke, dr. Cserháti László Gábor, a Széchenyi Társaság elnökségi tagja. Saját tagjaink is szép számban tartottak előadást: Táborny Jánosné, dr. Patai Klára, Eitler József, dr. Kormányos András, dr. Veres Ferenc és jómagam.

Minden évben ünnepi beszéddel és koszorúzással emlékezünk meg Széchenyi István születésének és halálának évfordulójáról. Köszönettel tartozunk a város Fricsay Ferenc zenekarának, akik rendszeresen részt vesznek ünnepségeinken. Korábban a Szegedi III. Honvéd zászlóalj Hagyományőrző Egyesület kiskatonái álltak díszőrséget a szobor mellett.

A Széchenyi Kör kezdeményezte kiadványok megjelentetését. dr. Bányai Jenő: Széchenyi és Szeged című minikönyve nyitotta a sort, ezt követte Széchenyi István: Eszmetörések, különösen a Tiszavölgy rendezését illetően című műve, majd Lőw Lipót: Sámuel próféta és Széchenyi István történelmi párhuzamban című Széchenyi halálakor írott gyászbeszédének hasonmás kiadása. A Szeged című folyóiratban 2011-ben, halálának 150. évfordulóján jelent meg írásom: Hogyan gyászolta Szeged Széchenyit?, majd 2019 májusában Gróf Széchenyi István, Szeged első díszpolgára címmel abból az alkalomból, hogy Széchenyi díszpolgári oklevele (bár csak a másolatban) visszakérült Szegedre.

Két felbecsülhetetlen értékű ajándékot is kapott a tagcsoport. 2010-ben, Széchenyi halálának 150. évfordulóján Tolnay József a tagcsoportnak adományozta Széchenyi halotti címerét, a hajdani nagyeceni plébános, Tolnay Antal hagyatékát. 2015-ben, Széchenyi születésének 125. évfordulóján Gyulay Endre Szeged-csanádi megyéspüspök adománya egy gyönyörű miseruha volt, melyet a Széchenyi család egyik tagja ajándékozott neki. Mivel sajnos önálló otthonunk, irodánk nincs, így a halotti címer Nagyecenen, a községházán, a miseruha a szegedi Dóm látogatóközpontban tekinthető meg.

A szegedi tagcsoport aktívan bekapcsolódik az Országos Széchenyi Kör rendezvényeibe, hallgatóként és előadóként is részt veszünk az évente Nagyecenen tartott Széchenyi Akadémia előadásain, két évente pedig a Kör közgyűlésein, melyet 1997-ben a szegedi tagcsoport rendezett.

A tagcsoport minden évben szervez egy napos kirándulást, melynek tematikája valamilyen módon kapcsolódik Széchenyihez. Hódmezővásárhelyen és Kecskeméten a Széchenyi szobrot, Szentesen a Széchenyi ligetben álló kopjafát, Kisteleken minden évben az emléktáblát koszorúzzuk meg. Mezőhegyesen a Széchenyi által is meglátogatott ménest, Kiskunhalason a Szilády Áron Gimnázium műemlékkönyvtárában Széchenyi első kiadású könyveit tekintettük meg. Az országos szervezésű kirándulások többnaposak: Pozsonyban, Sopronban, Nagyecenen, Döblingben, al-dunai, kárpátaljai, erdélyi útjainkon is Széchenyi emléket kerestük. Partiumban, Kőszegremetén a történelmi Magyarország első Széchenyi emlékművénél róttuk le kegyeletünket.

Az Országos Széchenyi Kör szegedi tagcsoportja megalakulásának 30. évfordulóján köszönetet mondunk a város vezetésének, hogy mindenben támogatja működésünket, a Szegedi Egyetem Pedagógusképző Karának és a Tudástárnak, hogy befogadtak bennünket, helyet biztosítanak összejöveteleink megtartására. A legnagyobb köszönettel tartozunk a város protokollfőnökének, Kerek Attilának, aki mindig segíti munkánkat. És nem utolsósorban köszönetet mondok minden tagunknak, akik kitartanak mellettünk, erősítik, támogatják a tagcsoportot. Továbbra is szeretettel várunk rendezvényeinkre minden érdeklődőt, már csak a fiatalok bekapcsolódására várunk, hogy biztosítva legyen az Országos Széchenyi Kör szegedi tagcsoportjának következő harminc éve is.